

NAŠA ZVEZDA

LETO VIII.

V LJUBLJANI, 20. DECEMBRA 1938

ŠTEV. 6.-7.

za dijake

Božič

Tiste dni je prišel neki Jožef iz Nazareta v mesto Betlehem. Z njim je bila Marija, njegova zaročena žena, lepi cvet očeta Davida. V Betlehemu nista našla prenočišča. Morala sta ven pod milo nebo, na polje med pastirje. Tam je mati povila dete in ga položila v jasli.

Do tu ni nič posebnega. Kolikokrat se je to morda na enak način ali vsaj podobno ponovilo v zgodovini ubogih človeških otrok.

Toda ako je to dete z betlehemskih poljan — sam Sin božji, pravi Bog od pravega Boga, potlej je to vse nekaj drugega, nekaj povsem drugega... Jožef ni več neki Jožef in Marija ni več katerikoli cvet, marveč edini in najlepši...

Tako nam je bil šele dan božič. Odtod vse srčne melodije božičnih pesmi. Odtod vsa sladkost, uteha in blaženost, ki jo čutimo v božičnih dneh in še daleč čez...

Ne poznam te, dragi brat, ki bereš te drobne vrstice. Ne vem, ali si lep ali ne, bogat ali ubog; tudi ne, če si lučen kruha ali pa preobložen z vsem najboljšim. Nič ne vem, kako si nadarjen, če si prijeten in šaljiv tovariš ali pa pust; če si bolan ali pohabljen ali pa najboljši športnik v svojem okolju.

V vsem tem ni nič zelo važnega in posebnega. Takih je vedno bilo in jih bo še: ti si le eden izmed mnogih.

Toda ako se je v tebi porodila milost božja, če si se prerodil iz človeškega otroka v božjega otroka, potlej je to nekaj drugega, nekaj povsem drugega — — — Skrivnost nosiš in ime imaš, ki ga nihče drugi ne pozna.

Moliva, brat, srčno moliva, da pride božje Dete v najino srce... da pride in ostane. Že Tomaž Kempčan je povedal: Velika umetnost je, da kdo zna z Jezusom občevati, in da kdo zna Jezusa držati, velika modrost. — Vi pa, betlehemski angeli, pojte, le pojte svojo pesem tako lepó kot prvokrat:

»Slava Bogu na višavah
in na zemlji mir ljudem, ki so Bogu po volji.«

Ven. M. Vrtovec S. J.

Vsem bralcem in prijateljem »Naše Zvezde« blagoslovljene praznike!

Tvoja slika

(Odlomek)

Poskusil bom v kratkih potezah naslikati današnjega dijaka. Gledam in opazujem ga že nekaj let in upam, da imam nekaj pravice o njem spregovoriti. Dijak je v zadnjih letih zelo izpremenil svoj duševni obraz. Dobil je nekatere lastnosti, ki se mu prav lahko štejejo v dobro, dobiva pa tudi poteze, ki me napolnjujejo s skrbjo.

Današnji dijak je predvsem mnogo bolj zaupljiv kot je bil nekdanj. Tak ostane navadno vsa leta na srednji šoli, če ne zaide na levo. Zato se rad oklepa svojega vzgojitelja in kar hitro najde neko zaupno in tovariško razmerje do njega.

Dijak naših dni ni hladen razumar. Bolj kot razumska logika prevladuje v njem neka čustvenost. To je membrana, skozi katero prihajajo vsi tresljaji od zunaj v dijakovo notranjost. Včasih smo rekli: Tantum valet, quantum probat. Današnji dijak pa živi bolj po načelu: Tantum valet, quantum placet. Ne to, kar logično drži, ampak to, kar mu čustveno ugaja, ga navdušuje. Kdor zna te strune ubirati, lahko pridobi dijaka. Toda čustvenost ima tudi svoje velike sence. V življenju ne velja samo to, kar ugaja. Marsikaj ugaja, pa se je treba glede na višje ideale proti tistemu boriti. Če zaide čustvenost v območje tuje in sovražne propagande, je dijaku kaj lahko usodna. Čustvenost je slama, ki hitro zgori. Če ni solidnih temeljev v znanju, se čustvenost in zaupljivost nagibata na vse smeri, kakor pač piha veter.

K dvomljivi čustvenosti se pridružujejo še nekatere lastnosti, ki jih prejšnji dijak ni imel. Tudi te niso dijaku v korist. Dijak postaja nesoliden in površen. To prihaja odtod, ker se preveč predaja izvenšolskemu delu in skrbem. Ker vsem dolžnostim ni več kos, jih opravlja pač površno. Ta površnost postaja značajna lastnost današnjega dijaka. Ker so navadno razredi prenatrpani z dijaki, se v masi izgublja dijakova samobitnost. Dijak postaja masni človek. Nevarnost je, da ne bo prišel iz šole kot samostojna in samobitna osebnost, ampak kot nesamostojna lutka, ki tuli in laja z množico. To se pravi, da se današnji dijak kolektivizira. Ker za vstop v srednjo šolo ni več merilo dijakova sposobnost, ampak sila, da mora vsak imeti nekaj šol, če se hoče prebiti skozi življenje, se vedno bolj izgublja elita. Dijak postaja povprečen.

Na prvi pogled je dijakova slika razveseljiva. Zaupljivost in dovtetnost za dobro sta nekaj lepega. Ob globljem pogledu postane ista slika vznemirljiva.

Kdorkoli si, ki si sledil tem kratkim potezam, vedi, da imaš v mladih letih v oblasti veliko obrazilno moč, ki more iz tebe napraviti celega in krepkega moža. To je tvoja samovzgoja. Pred tvojimi duhovnimi očmi mora stati ideal krepkega, samostojnega in odločnega moža. Če boš pogosto nanj mislil in zanj delal, ga boš tudi dosegel. Varuj se lutkastih značajev! Naš razrvani čas potrebuje močnih, klenih in temeljitih mož. Iz oči v oči pogledj večkrat svojo vest. Računaj na božjo pomoč v zakramentu sv. spovedi in sv. obhajila! S samovzgojo lahko temeljito popraviš vsakdanjo in običajno sliko današnjega dijaka. Proti toku plavati boji tebi, mlademu človeku, ponos in veselje!

Pavel Slapar.

*Božji nam
je rojen
Sin,
o radujmo
se!*

Hlev

Jezus se je rodil v hlevu. V hlevu, dà, v resničnem, pravem hlevu. Ni bila to pisana štalica, kot so jo zamislili krščanski slikarji za Sina Davidovega, kakor bi se bali, da bi njih Božič ležal sredi revščine in nesnage. Niso bile to gladko poskobljene jaslice, vse lepo pisane, ob njih zamaknjen osliček in premišljujoč voliček in angeli na strehi, pastirci pred hlevcem in še trije Kralji v sijajnem ornatu.

Ne, ne; to je bil pravi hlev, stan za živino, ječa za govedo, ki robota človeku. Star, ubožen hlev, hlev ubožnega ljudstva, revnih pokrajin. Hlev iz štirih, umazanih sten, temen, smrdljiv, poln gnoja.

Na pomladne travnike, vse sveže v jasnem jutru, razgibane v rahli sapi, rosne, dehteče v soncu, je zamahnila kosa. Železo je odrezalo zelena zelišča, visoke liste z razvelimi rožami vred: z belimi, rdečimi, rumenimi, sinjimi. In vse to je vroče sonce spalilo v seno, ki so ga kot plen z livad spravili domov.

In sedaj je to zelenje, to vedno dehteče cvetje krma za živali — za človekove sužnje. Živali žro, žro počasi, prežvekujejo s črnimi ustnicami in čez čas pride to cvetje na dan — kot umazan gnoj.

To je resničen hlev, kjer se je rodil Jezus. Najbolj umazan prostor na svetu je bil stan Najčistejšega, rojenega od žene. Sin človekov, položen v zibko — jasli, da so ga požrle zveri, ki jim pravimo človek.

Ne, ni bilo golo naključje, da se je rodil Jezus v hlevu. Ali ni morda svet velikanski hlev, kjer ljudje žro — in ga gnoje? Ali ne pretvarjajo najlepše, najčistejše, najsvetejše s peklenko prebrisanostjo — v blato in gnoj? In ko se valjajo na kupih gnoja, se bahajo in kličejo: »Uživamo življenje!«

Na zemljo, v ta tolikrat umazani tamar, ki mu vsa lepotila in vse umetne dišave ne morejo zakriti gnojne nesnage, je prišel neke noči Jezus, rojen iz Brezmadežne; njegovo edino orožje — Nedolžnost.

(Po Papiniju, Storia di Christo.)

Poraz brez primere

V drugi polovici preteklega stoletja mogoče ni bila nobena beseda tolikokrat izrečena kakor beseda razvoj, in pred nobeno resnico ni bilo toliko spoštovanja, skoraj strahu, kot pred vsemogočnim razvojem. Kako tudi ne? Ko so za Darwinom njegovi slabotni posnemalci in razlagalci zaslutili v tej besedi možnost, da, skoraj pravico, da z razvojem razložijo vse uganke življenja, njega začetek in konec, se jih je polastilo znanstvenosti silno nevarno razpoloženje, neka objestnost namreč, s katero so odklonili krščanstvo, sveto pismo, Boga in pokleknili pred razvojem, ki da jih je rešil srednjeveških zablod in verovanj. Z razvojem so razlagali početek stvari, z razvojem prvo življenje, z razvojem človeka, razvila naj bi se bila vera, razvila morala, vest naj je tudi samo rezultat razvoja, tudi pamet in volja, sploh vse. Ta razvojna miselnost je strahotno gospodarila po univerzah in srednji šoli. Vsak profesor je moral skoraj priseči na evolucijo in gorje mu, ki bi si upal podvomiti o načelih razvojnih teorij ali o zaključkih, do katerih so vodila. V imenu razvojne teorije so ljudje puščali vero, v tem imenu razglašali nasprotje med vero in znanostjo, razvojniki so naravnost tiranizirali svobodo vsakega mišljenja, ki se ni hotelo v celoti ukloniti. Da je bila ta miselnost silno močna, lahko vidimo iz tega, da je bilo polno še v dvajsetem stoletju in da še danes tu in tam v laboratorijih ali na katedrih, v knjižnicah in v predavalnicah nastopa košato, dasi je njen čas že davno potekel.

Teorija, da se je vse razvilo, in sicer vse po isti črti in poti, po istih smernicah in načelih, naj bo to rastlina ali žival, svobodni človek ali mrtva materija, ta teorija je doživela v zadnjih desetletjih poraz kot ga mogoče ni doživela še nobena znanstvena teorija. Počasi so jo začela rušiti in se nad njo maščevati dejstva, ki jih je evolucionizem tako ošabno in neznanstveno preziral. Ne mislim pa se ustavljati ob porazu, ki so ga razvojniki doživeli s Pasteurom in njegovimi odkritji o življenju, tudi ne pri polnem umiku evolucionistov glede začetka bitij sploh. V dokaz popolne nezadostnosti razvojnih teorij bi omenjal le veliko osramočenje, ki ga je evolucionizem doživel pri poglavju o izvoru in razvoju vere in morale.

Po načelih razvoja vseh stvari se je tudi človek in vse, kar je človeškega, razvilo iz nebivanja v bivanje, iz malega v veliko, iz nepopolnega do popolnega, iz slabega v boljše itd. Zato se je seveda razvila tudi vera iz stanja, ko najstarejši človek vere še sploh ni imel, v stanje najslabših in gorostasnih verskih pojavov in potem vedno više, dokler ni dosegla viška in konca razvoja v veri v enega Boga, ki pomeni kot najboljši verski pojav zadnjo razvojno stopnjo. V dokaz te trditve so bili evolucionistom zelo dobrodošli narodi, ki naj bi bili sploh brez vsake vere.

Toda smola. Razvoj časa in znanosti je prinesel znanstveno smrt svojim oboževalcem. Andrej Lang na Angleškem, Foy in Graebner na Nemškem, p. dr. Schmidt v Avstriji so začeli zbirati dejstva iz zgodovine in kulture najstarejših narodov. Ta dejstva, zoper katera ni dokazov, so se grmadila kakor užaljena in obtožujoča gmota okrog nasilnega evolucionizma, ki ga je čez nekaj časa v resnici mogla zdrobiti s svojo težo omenjena vrsta znanstvenikov. Kmalu so se jim pridružili še mnogi drugi iz Evrope in

Amerike ter dokončno in neizpodbitno dokazali, da je evolucionistično naziranje o prvotnem brezverskem stanju najstarejših narodov popolnoma nasprotno resničnemu stanju. Ugotovili so, da narodov brez vere sploh ni in da tisti, ki jih je tudi evolucionizem priznaval za najstarejše, ne le da niso brez verskih pojavov, marveč da imajo čisto in preprosto vero v enega Boga, torej monoteizem, ki bi se po mnenju razvojnikov smel pojaviti šele pri najmlajših narodih. To, kar so oboževalci razvoja postavili na njegov višek glede vere, je dokazano na njegovem začetku, torej ravno narobe. Teorija je s tem doživela popoln polom med znanstvenim svetom in le neukim ljudem so jo še skušali prikazovati kot tisto, ki daje odgovor na vse uganke življenja. Danes pa je dejstvo poraženega evolucionizma prodrlo tudi med širše sloje, saj ob ogromnih knjigah dr. W. Schmidta o izvoru vere v enega Boga noben resen mislec evolucionističnega naziranja o izvoru in razvoju vere več ne vzdržuje in ne verjame.

Podoben poraz je teorija o vsesplošnem razvoju doživela tudi glede morale. Po načelih vsestranskega razvoja bi prvi in najstarejši ljudje ne smeli imeti sploh nobene morale, ki naj bi se šele polagoma skozi največje gorostasnosti in nemoralnosti prerivala do neke čistosti in popolnosti, dokler ne bi v najnovejši dobi dosegla stopnje dekaloga, desetih božjih zapovedi. Posebno je to teorijo zagovarjal ameriški evolucionist Morgan. Ali, vzporedno z odkrivanjem vere najstarejših narodov so spoznavali tudi njihovo moralo. Izsledke teh raziskovanj je zbral prof. dr. Koppers na Dunaju, ki je tudi sam raziskoval na Ognjeni zemlji in dognal, proti evolucionizmu, da prvotnim narodom ne smemo očitati nobenega stanja brez morale ali celo proti morali. Nasprotno so moralna naziranja pri najstarejših narodih tako čista in blizu desetim božjim zapovedim, da se moramo naravnost čuditi. Torej zopet nov silen udarec proti evolucionistom, ko se tudi glede morale na prvih stopnjah pokaže to, kar bi oni dovolili šele na višku.

Iz vsega je dovolj razvidno, kako nepravilno so ravnali oboževalci razvoja, s katerim so hoteli ukazovati tudi svobodnemu človeškemu ustvarjanju. Doživeli so znanstveni poraz, od katerega si ne bodo več opomogli. Toda kako bodo vrnili vero tistim, ki so jo v lažnivem upanju, da jim bo razvoj vse razložil, zavrgli? Kako bodo vrnili Boga vsem, ki so jim ga ukazali zapustiti in ga nadomestiti z razvojem? Ali ni s tem združeno tudi vprašanje o silni odgovornosti znanosti in še posebej »znanstvenikov«?

Dr. V. F.

Pastirček

*Pastirček sem reven, uboren,
edino piščalko imam,
pa hočem, da Jezuščka najdem,
poklekнем k njegovim nogam.*

*Najlepšo bom pesem zapiskal,
da v jaslih zaspal bo sladko,
ogrnil bom z ovčjo ga kožo,
da Jezuščka zeblo ne bo.*

*Ob jaslicah stal bom na straži,
ne bo ga Herodež zaklal —
s piščalko bom Detece branil,
Heroda iz hlevčka pognal.*

Griovški.

Češkoslovaška hoče začeti novo republiko z Bogom

II.

Na podlagi Pekařovih zgodovinskih odkritij o stari češki slavi, o narodnostnem pomenu svetovaclavske ideje in o narodni škodi, ki jo je povzročil husiti zem, se je javnost začela nagibati k svetovaclavskemu kultu in to zlasti — inteligenca, med njimi v prvi vrsti veliki katoliški pisatelj. Že Vrchlický je pel svetemu Vaclavu, Březina ga je cenil in smeril k njemu, Šalda mu je pel pesmi, kot svoj program pa si ga je postavil Durych in med mladimi Zahradniček, Křelina, Čep in ves krog »Obnove« in olumuških benediktincev, ki so gojili liturgično gibanje in z njim spomin na prvotno katolištvo Čehov. In ko je letos še tako izredno uspela razstava starega praškega baroka, to je najbolj katoliške umetnostne dobe, ki se je tako rehabilitirala tudi kulturno, so bila tla še bolj pripravljena za novo rekatolizacijo Čehov. In če so svoj čas ob prevratu hoteli s svetovno znanega Karlovega mostu, edinstvenega drevoreda svetih soh, pometati vse kipe v Vltavo, so prav zdaj — tik pred katastrofo — postavili tja velik spomenik sv. bratov Cirila in Metoda. Dovolj zadosten znak spremembe duha.

V najtežjih dneh letošnjega leta, ko je visela usoda Čehov na niti, je vsa Češka klečala pred sveto podobo Marije, »paladija Češke«, podobo iz Stare Boleslave, kjer je bil v cerkvi umorjen sv. Vaclav, ko so jo svečano pripeljali v Prago in izpostavili pred staroslavno Tynsko cerkvijo, tam, kjer je stal do l. 1918 Marijin steber. In ves narod je noč in dan molil pred to narodno svetinjo in prosil za pomoč v stiski. Prav tako je stala pred spomenikom sv. Vaclava dan in noč straža čeških telovadnih organizacij, ne samo katoliških Orlov, temveč prav tako Sokolov in socialističnih telovadcev. Tako se je združil simbolno ves narod in prosil svetega Vaclava s starim svetovaclavskim koralom: »Vaclave, vevodo české země, ne dej zahinouti nam ni budoucím! — Sv. Vaclav, vojvoda české země, ne daj poginiti nam in ne bodočím!« In zgodilo se je, da je prav na praznik sv. Vaclava bila podpisana pogodba v Münchenu, ki je brez boja zahtevala odstopitev nemških dežel. In to smatrajo katoličani za uspeh sv. Vaclava, ki je tako odvrnil grozo vojske in nevarnost, da izkrevavi v boju ves narod. Zato pa zahtevajo zdaj javno, da druga republika, kot jo imenujejo, mora poznati Boga in se mora začeti v imenu Njega, ki ga je prva republika žalila in omalovaževala. V začetku je bila beseda, in ta beseda naj bo Bog! In kakor vemo, je tudi prav v teh dneh postavila katoliška akademska mladina zahtevo in jo izročila dne 5. t. m. — na dvajsetletnico razrušitve Marijinega stebra — mestnemu županu ministru dr. Zenklu ter jo je vsa katoliška javnost podprla, da se nanreč mora zgraditi na istem mestu in v isti velikosti ter istem slogu nov Marijin steber, s katerim hočejo katoličani zadostiti za žalitev pred dvajsetimi leti. Praga in z njo Češka hoče zopet biti katoliška ter teži za novim notranjim mirom. In izraz tega naj bo vsedržavna himna, ki bi na zunaj predstavljala

Češko, Slovaško in Karpatsko Ukrajino, in ki naj ne bo več »Kje dom je moj?«, marveč — svetovaclavski koral, ki bi se končaval s prošnjo vseh koaliranih držav: »Ne daj nam poginiti, niti bodočim!«

In da ta duh resnično zmaguje v novi Češki, v drugi republiki, kot jo imenujejo, je viden znak že volitev novega predsednika dr. Hacha, ki je katoličan in katerega prva pot po prisegi je bila v stolnico sv. Vida na Hradčane, kjer se je uradno udeležil svete maše, ki jo je daroval kardinal dr. Kašpar. Tako so češki »kralji« zopet pokleknili pred Boga in kardinal Kašpar je novemu predsedniku dal poljubiti lobanjo svetega Vaclava, kot simbol, da bo čuval njegovega duha. In res je novi predsednik vlade katoličan Beran javno povedal, da bo njegova vlada nadaljevala v duhu svetega Vaclava ter bo postavila državo na krščanski temelj. In prav te dni je novi prosvetni minister dr. Kapras javno izpovedal, da v nove šole, iz katerih odstranjujejo podobe Masaryka in Beneša, spadata samo dva znaka-simbola: državni grb in križ, dokaz, da bo šola češka in krščanska. Samo najtesnejše sodelovanje duhovnika in učitelja lahko rodi dobro mladino, ni bilo geslo samo našega Slomška, temveč je tudi odobreno od najnovejše češke vlade. Tako vidimo, da druga češka republika hoče reševati narod v duhu svetega Vaclava, prav tako kot je po belogorski bitki reševalo Čehe rodoljubje in krščanstvo jezuita Balbina, katerega 250 letnico smrti so prav te dni (28. novembra) svečano próspravili po vsej Češki. Na Češkem se je začela nova katoliška renesansa, nov prepород v Bogu, ki ga mi samo pozdravljamo in želimo, da bi se mu posrečil tudi prepород države in naroda. Verujemo, da nad novo republiko bedi sveti Vaclav, vojvoda in zaščitnik dežele, ki ne bo dal poginiti niti sedanjim, pa tudi ne bodočim češkim rodovom!

Dr. Tine Debeljak.

Iz naroda za narod

Navdušena beseda Krekova je privabila pred 26 leti nad 800 študentov iz vse Slovenije na tabor v Kamnik. To je dalo ognja in pobude tukajšnjim študentom, da so ustanovili počitniško društvo, ki so ga pozneje krstili za »Bistrico«. In če Bistrica ob povodnji prestopa bregove in dela škodo, je pa »Bistrica« polna vesele živahnosti, čista in zdrava, črpajoč iz narodovih globin preplavila v korist naroda ves okraj s svojim delom po geslu: »Z Bogom za narod«. Vzgjajala je člane v katoliške, značajne in samostojne osebnosti, poleg tega pa ni zancmarila dela med narodom. Njeni člani so v teh letih priredili celo vrsto govorov, predavanj in tečajev, iger in prireditvev, kurili so Ciril-Methodove kresove, vodili prosvetne krožke itd. Postavili so vsem kulturnim delavcem svojega okraja spominske plošče, v njih rojstne hiše pa omarice z njihovimi spisi v spomin domačin in obiskovalcem.

Ko je letos »Bistrica« praznovala 25 letnico plodonosnega dela, se je jubilej študentov spremenil v praznik vsega naroda, ki biva pod vrhovi Kamniških planin tja do Save. Vse je oživelo, staro in mlado, delavci in kmetje. Vsi so pohiteli tja v starodavni Kamnik, ki je bil v mlajih in zastavah, cvetju in zelenju, po ulicah pa je donela slovenska pesem iz stotero grl mladih študentov, razposajenih in veselih, pa vedno dostojnih. Polne so bile dvorane ob dijaškem zborovanju in akademiji, a skoraj pre-

tesen je bil Kamnik sam, ko so vrele množice od vseh strani, da ob priliki jubileja dijaškega društva izpovedo na mogočnem narodnem taboru pred vsem svetom neomajno vero in zaupanje v Boga, pa svojo vročo ljubezen do naše lepe slovenske zemlje, naše kulture, našega jezika in naših narodnih svetinj. Bil je to praznik vesele zahvale študentom za njihovo 25 letno delo med narodom, praznik, ki ga moré zamisliti in pripraviti le slovenski katoliški študent.

Niso te besede hvala ali slavospev, ne, opomin in klic vsem študentom naj bodo: ali se zavedaš dolžnosti do naroda, iz katerega si izšel? Ali si še živ ud na narodnem telesu, ali pa si že v mladih letih suha veja, ki z narodom ne raste in zanj nič pomeniti ne more. Ali si že »naš študent«, ki ga ljudstvo spoštuje in ljubi, ali pa si v svojem napuhu postal izkoreninjenec, mestni gospodek ali »hohštapler«. Naš narod ne pošilja svojih sinov v šolo, da bi se tam izpridili in bi jim »tuja učenost« izruvala iz src najdražje, temveč da bi se oplemeniteni s srčno in umsko izobrazbo vračali nazaj med narod in med njim in za njega delali. Z velikimi žrtvami in težavami vzdržuje naš narod svojo študirajočo mladino; njena sveta dolžnost pa je, da se narodu izkaže hvaležna.

Predvsem se moraš izpopolnjevati v lastnem poklicu, zato pridno študiraj, ker če sam ne boš imel dosti v glavi, tudi drugim ne boš mogel dajati. Študiraj poleg šolskih predmetov zlasti socialno vprašanje, svetuj kmetom in delavcem. Udeleži se na karitativnem polju, bodi pravi samarijan, ki boš lečil dušno in telesno gorje naroda. Razširjaj srčno kulturo med narodom, napovej hud boj kletvini in vsem tujim vplivom, ki so strup za naš narod. Pričakujejo te v prosvetnih društvih, da jim predavaš, pomagaš režirati ali igrati, vabijo te v telovadnice, vabijo te fantje na vasi, da z njimi zapoješ lepo slovensko narodno pesem. Zgodovinske in umetnostne zanimivosti tvojega domačega kraja so še neraziskane. Pojdi na delo, sprašuj stare ljudi in zapisuj. Veliko narodnega bogastva in narodnih navad nam še lahko ohraniš. Imej vedno odprte oči in čuteče srce, pa ti ne bo nikdar dela zmanjkalo. Predvsem pa bodi sam v vsem svojem nastopu in delovanju živ zgled, kakšen naj bo mlad slovenski fant. Bodi dober in vljuden, postrežljiv in usmiljen, veren in za vse dobro navdušen. In naš narod takih študentov, takih bodočih voditeljev potrebuje, ki ne bodo iskali sebe in svojih koristi, temveč po svojih najboljših močeh delali za narod, iz katerega so izšli.

G.

Smuk

Te vabi, kaj ne? Bog ti ga blagoslovi. Samo da bi bilo kaj dosti snega. Imaš že vse pripravljeno, da boš mogel takoj na pot v prelestni zimski raj? Samo na to pazi, da prazniki ne bodo trpeli. Ni bolj žalostne slike kakor tista, ki jo lahko opaziš pod našimi gorami in v mestu: ko se drugi pripravljajo, da v domači družini in cerkvi praznujejo sveti večer in božič, nekateri odhajajo s smučkami v hribe. Ali bodo res mogli uživati božji raj v naravi, če jim bo v sreču kljuvala misel, da so z veliko krivdo obtežili svojo vest, ker so božič ali Novo leto preživeli brez Boga in njegove svete daritve... Kadar se veseliš narave v zimski obleki, ne pozabi moliti tako kot je molil veliki Keppler: Moj Bog in moj Stvarnik, zahvaljujem te za vse veselje, katero mi je obudilo opazovanje del tvojih rok.

Pri materi smo varni

Naša slovenska zemlja je posejana z belimi cerkvicami po višinah. Glasno pričajo Marijine cerkvice, da je bil naš rod veren in v veri močen proti vsem sovragom. Ohranil se je in ohranil se bo, dokler bo v njem velika ljubezen do skupne duhovne Matere. To veliko dejstvo nam razkriva tudi »izseljenska nedelja« vsako leto.

Komaj polovica nas je doma, vsi drugi so pod silo razmer v tujini. Kako je z njimi, bodo li naši ostali? Sami se bojijo za sebe, zato je njihova pot v tujino preko Brezjij. K Mariji Pomagaj pohitijo po slovo in veliko milost, da bi jih varovala na tujem kakor je tudi doma branila dom in rod. Ali niso v isti misli v Ameriki zgradili novih Brezjij-Lemont, ali niso v vsako svojo barako, kjer koli že so, postavili podobo Marije Pomagaj. Slovenski rod podzavestno čuti, da mora Mariji ostati zvest, če naj njegova kri ostane narodu, iz katerega je tekla. Družina bo ostala eno, dokler bo zbrana okrog Matere.

Velika in tolažilna resnica je to za vse, ki jim je mar naše krvi na tujem. Z Marijo in po Mariji bomo Slovenci ostali eno, pa naj nas ločijo še tolika morja. Brezje pa bodo kakor simbol... Ali ni sveta dolžnost vsakogar doma, da na dragocene kaplje rodne krvi v tujini misli in je tudi zaradi njih ves m a r j a n s k i...

P. Kazimir Zakrajšek.

Lepo sta praznovala

Šimen in Francè sta se pripeljala na božične počitnice. S kmetov sta bila, a oče je dal oba šolat. Šimen je bil že prvo leto v bogoslovju, Francè pa je gladil blače po klopih druge gimnazije; tedaj je bil aspirant gimnazijske kongregacije.

Šimen je prinesel s seboj lepo misel, da hoče ta božič zares krščansko praznovati. Namenil se je, zatopiti se v svetopisemsko poročila božičnih dni in zraven iskreno sodelovati z lepimi verskimi navadami teh dni. Hotel je, kakor danes pravimo, krščanski božič živeti, boljše še: doživeti. Francè pa je v svoji aktovki prinesel s seboj domov šop risarskih listov, na katere je po predlogah, ki jih je v mestu mogel stakniti, narisal postave za jaslice. Ves advent je nestrpno črtal dneve v svojem kongregacijskem koledarčku in risal, risal; božično razpoloženje je nosil že ves december s seboj. Če bi pri hiši ne imeli že starih, lepih jaslic iz lepenke, bi Francè postavil nove in izvirne; toda stare domače tradicije ni smel pretrgati, zato se je namenil, da svoje jaslice postavi v zgornji hiši, kjer sta s Šimnom spala.

Na božično vigilijo je bilo seveda treba zjutraj z domačimi k zornicam. V domači fari so tedaj molili v adventu rožni venec namesto v oktobru. Po zajtrku je Šimen izginil — za več ur se je zatopil v debele Lampetove Zgodbe sv. pisma in Jegličevega Mesija in bral ter študiral o čudovitem Janezu Krstniku ob Jordnovih vodah in o hlevcu — hotel se je poučiti, kakšen je tisti hlev rojstva Gospodovega prav za prav bil, že od nekdaj mu ni bilo všeč, kar si je o njem izmislila snujoča človeška domišljija. Šele pozno dopoldne je prišel pomagat Francetu. Domačim, ki so ta dan ribali po hiši, je bilo zelo prav, da sta se študenta umaknila.

V prvem mraku, kmalu potem, ko je utihnilo pritrkovanje za prazniški delopust, ko je zazvonilo Marije, so šli kadit. Šimen je za očetom kropil, Francè pa je molil rožni venec. Nazadnje so prišli v hišo, prižgali tedaj šele električno luč in odmolili rožni venec do konca vselega dela. Mati so že prinesli iz predala jaslice in jih položili na mizo. Sestra je pripravila oljko, lučco in sveže oprani prtček za v kót. Delo fantov je bilo, da kót uredita za božični čas. Po skromni večerji so po stari navadi odmolili vse tri dele rožnega venca, potem se vsi umili, očistili in preoblekli; niti neosnaženih nohtov ali neumitih nog ni smel nihče imeti to noč! Mati so prinesli na pogrnjeno mizo hleb belega kruha — poprtnjak — in ga pogrnili z drugim peganjenim namiznim prtom. Potem so se mnogo

razgovarjali o jaslicah, božičnih spominih in mnogočem, pa tudi za razvedrilo in veselo zabavo so poskrbeli.

Ob pol enajstih se je prvič oglasil svetonočni zvon. Čakali so njegovega glasu. Med zvonjenjem so v potoku zajeli po stari navadi vode — tej pravijo »srebro« — v njej si morajo vsi še enkrat umiti obraz, preden se oblečejo za polnočnico. Oče je bil za varuha, vsi drugi so odšli v cerkev...

V vasi je veljalo, da morajo iti vsi mladi ljudje na božični praznik k trem mašam. Kaplana niso imeli, župnik je maševal opolnoči, zjutraj ob šestih in potem ob desetih. Tudi študenta sta seveda morala vse trikrat v cerkev in še popoldne k rožnemu vencu in litanijam. Stari običaj! Po polnočnici Francè ni maral v posteljo; zagledal se je v utripajočo oljno lučco pred jaslicami in legel kar za peč. Navsezgodaj so ga že zbudili pojoči zvonovi, ki so s prazničnim veseljem zalili vso vas.

Na praznik ni bilo nikogar v hišo, tudi ni šel nikdo ta dan na kak obisk. Na tako velik praznik po stari navadi ne smeš nikamor drugam kakor v cerkev! Popoldne so doma polegli po klopeh in sedeli okrog tople peči, brali božično izdajo časopisa in Mohorjeve knjige.

Šimen je vsak dan študiral Zgodbe in se vglabljal v svoj latinski misale. Res, tako lepega, domačega in krščanskega božiča še ni doživel. Tako dobro se je počutil med domačimi te dni. V mestu bi se teže dokopal do vsaj najpotrebnejše samote, vse bi ga raztresalo in kljub božičnemu času bi ostalo njegovo srce prav vsakdanje, skoraj pogansko, kakor je tako zelo življenje naših dni. Uvideval je, da brez samote zanj ni zbranosti in globine duha. Francè pa je doživljal božič še bolj otroško, skoraj romantično — saj brez romantike ni zdrave mladosti — toda naprej je vedel, da se mu bo ta božič, ko je postavljaj jaslice in živel, kakor žive njegovi verni domači, dobro vtisnil v spomin.

Na sv. Štefana so v cerkvi blagoslovili Štefanovo sol. Vsaki živini so dali zrnice blagoslovljene soli. Tudi hlev je moral biti te praznike posvečen.

Na dan nedolžnih otrok sta študenta vstala zgodaj. A prehitela ju je najmlajša sestra in druge, ki so še ležali, rahlo potrkala po odeji in opominjala: »Pametiva, pametiva!« Danes so imeli otroci pravico, da celo starše tako udarijo. Dovolj so imeli vedrega smeha pri tej nedolžni navadi; otroci so bili veseli, ker so tudi starejši danes potegnili z otroki...

Silvestrov večer je mali sveti večer. V vasi silvestrovanja še niso poznali, kaj šele, da bi pri pijači in grobi zabavi čakali novega leta in potem za začetek leta ves novoletni dan preživeli v slabi volji! Po kajenju so spet odmolili tri rožne vence in odšli — spat. Kako sveži so bili na novo leto, ko so se zarana pozdravili: »Srečno novo leto!« Danes so obiskovali znance, jih veselo sprejemali, izbirali došle koledarje, kateri je najlepši, da ga za vse leto obesijo na steno zraven omarice. Dopoldne sta se dijaka lotila vrat: na vrh sta s kredo počasi in skrbno zapisala novo letnico, prvi dve številki v levi kot, drugi v desni kot vrat; v sredo pa sta zapisala »sladko ime Jezus«. Na novega leta dan so prišli tudi koledniki. Šimen si je njih pesem zapisal. Francè pa jih je spremil za nekaj hiš, tako so mu bili všeč.

Potem pa je šola spet klicala. Treba je bilo oditi. Božič je bil za oba lepo doživetje.

Mislite, da je to povest? Zgodba, ki jo je napisal dijak, začetniški literat? Ne, to je bilo res tako! Zapisano pa je vam vsem, ki berete, za zgled, kako morate vi preživeti, recimo doživeti naš božič. P.

V Novo leto

*Odšlo od nas je zopet staro leto,
na pragu novega je vsak obstal.
Kdor je doslej po krivi poti hodil,
bo šel naprej? Bo novo poiskal?*

*Ne bojmo se noči ne silne burje,
naj nas ne plaši strma, težka gaz.
Le v borbi človek zraste do orjaka,
le v borbi najde pravi svoj obraz.*

*Sami zravnajmo, kar biló je krivol
V bodoče bodi gladka naša pot.
Vsi čujmo in pripravljeni bodimo,
ko nas poklical k sebi bo Gospod. Mojmir Gorjanski.*

V barake

V tistih barakah tam zunaj Ljubljane — nepregledna vrsta jih je — živi tisoč in več ljudi. Nič se med seboj ne poznajo, čeprav žive tako blizu drug ob drugem kot nikjer drugod. Srečujejo se, butajo drug ob drugega, pa gredo kot grešniki zopet naprej in se prav nič ne sramujejo svojega življenja in svojega obraza. Čemu, saj so že davno obupali nad vsem. Takrat še nisem nič vedel, kako ti ljudje žive in umirajo, kako jim zemlja ne rodi, kako je njih kraj kot od Boga zapuščen. Tam je njihovo življenje vedno isto, vedno enako trpeče, življenje senc, razbojnikov, tatov in vlačug.

Vstopil sem kar v prvo barako. Bog je bil dober z menoj, v najboljšo družino vsega naselja me je pripeljal, da mi ne bi tako že ob prvem obisku pogum upadel.

Vrata so bila čisto nizka, z vso silo sem butil v klado nad podboji. Težko se je bilo v sobi razgledati, tako temno je bilo. Papir je nadomestoval šipe v oknu, največ svetlobe je prihajalo v barako skozi široke špranje v stenah. Mati si je dala opravka pri malem, polomljenem štedilniku, ob njej so se tiščali trije otroci, bosí in raztrgani. Na majavi postelji se je od mraza tresel oče, ves koščen in bled je bil. V prsih mu je hropelo, suh kašelj ga je mučil. Iz vseh kotov je tiščala vame strašna revščina. Brez besede sem obstal sredi te beračije.

»Kajne, gospod,« pravi oče, »niste vajeni takega. Prav, da ste prišli, le pogledajte našo revščino. Tudi nam je bilo boljše, pa so lažnive priče govorile proti meni in so me ob vse pripravili. Denar so mi vzeli, službo, stanovanje, pohištvo in srečo. Danes sem kot največji berač sredi sveta. Pustil sem, da so me ogoljufali za življenje. Danes ne morem, pa tudi ne upam si več med ljudi, bojim se teh samogoltnikov bolj kot sestradanih volkov.«

Strašen kašelj ga napade. Robec pordeči.

»Vidim, hudo je pri vas, revščina in bolezen sta vaša gosta. Bog vas preizkuša in plačilo pripravlja.«

Naprej nisem mogel.

Najmlajši fantek, še leto mu ni, zajoče. Mati ga privije k sebi, toda česa naj mu da, mleko in kri ji je že izpil.

»Oh, ko bi hotel Bog vsaj tegale rešiti. Boljše bi mu bilo, da ne bi nikdar okusil trdega življenja.«

»Bog je vam tudi tega dal, mati. Njegova volja je taka. Saj bo prišel čas, ko bodo ti malčki odrasli in za vas in očeta skrbeli.«

»Ko bi bilo tako. Toda drugačna je postava. Otroci bodo šli vsak v svoje življenje, mati pa bo morala trpeti še in še.«

Zrušila se je na zaboj v kotu, čez izsušeno lice so ji tekale solze.

»Ne jokajte, mati, predobro ve Bog za vas in vašo revščino, tudi vam bo dal novega življenja. Tudi On je bil rojen v hlevu.«

Dolgo smo še govorili. Vso dolgo, razbičano povest svojega življenja sta mi povedala. Ob slovesu sem jim dal kruha in nekaj denarja za mleko najmlajšemu.

»Bog vam povrni vašo ljubezen, gospod!« se je zahvaljevala mati. Pogledal sem jo in zdelo se mi je, kot da gledam obraz Marije v domači kapelici, kamor sem pred mnogimi leti nosil rože. Samo njene oči so bile polne solza...

Ko sem se vračal domov, je že objela mesto razkošna noč, od tisoč luči ožarjena. Mimo mene so hiteli ljudje, vsi veseli, v gorkih in dišečih oblekah. Morda so šli na ples in zabave, ne meneč se za tisoč krivic, ki jih oni v barakah trpe. Fantje so dekletom o ljubezni šepetali, seveda siti so bili večerje in brezdelja in laži...

Tako sem pred petimi leti zapisal v dnevnik svoj prvi obisk. Od tistega dne sem nešteto veselih ur v barakah preživel. Nič zato, če so me kdaj preklinjali, na blatno pot metali, danes se vsi ljubimo. Danes mi njihove sobe niso več zatohle, njihovih razcapanih oblek nič več ne vidim, danes bi samo njih duše rad piskal. Koliko jih je med temi barakarji, ki so že davno izgubili pot v cerkev, na

molitev in pobožno pesem so pozabili. Gredo rajši v gostilno, kjer pijejo za poslednji denar, ki so ga v grabnu zaslužili čez teden. Drugi dan pa kolnejo težka bremena in ves svet. Morda se še spominjajo na svojo dušo, pa do nje ne morejo, zato prihajam s tovariši k njim, da bi jim nova pota pokazali. Mnogi mi pravijo, da ne verujejo več, da so jih preveč z bičem dobili od prve ure do današnjega dne. Udarci so jim uničili mladost in življenje prekrizali. Tem hočem bič zamenjati z ljubeznijo, saj vem, da jih bo samo ljubezen rešila, in če jih še jaz pahnem s poti, bogve, če bo še kdo prišel, da bi jih pobral. Tudi oni iščejo samo ljubezni, razumevanja in sočutja. Ljudje današnjega časa pa so ljubezen v grob zakopali in s kamnom pokrili. Že davno je izzvenel v njihovih ušesih odmev Kristusovih besedi: Ljubi svojega bližnjega kot samega sebe!

Prijatelj moj, še veš za Kristusovo zapoved, slišiš jok tisočerih? Pridi, prihodnjič greva skupaj v barake!
Ivan L.

Neko jutro

Megle se spenjajo nad hišami čez in čez, tu in tam se povešajo celo v tesno ulico, da ni moči razločiti redkih postav, ki hite po pločniku. Jutro je sivo, dolgočasno, žalostno, da bi človek zatisnil oko, ki je željno sonca in vedrih obrazov.

Danes je nedelja. Komaj mi je blisnilo v misel, ko sem se zbudil in se sklonil skoz okno. Saj je dan kot je bil včerajšnji. Samo rdeče številke na stenskem koledarju pripuščajo misel: ni ravno tako. Ne bom se še napravil, danes ni šole, profesor ne bo stresal sitnosti, mašo imamo šele ob osmih. Vsi spe, ne smem jih buditi, da ne bo pritožbe kot zadnjič. Gospodinja še spregleda, gospod še tudi kako; a tista Leja in Silva nikoli. Pa naj imata svoje, dolgo ne bo šlo tako.

Iz meglene, samotne dalje zaudari bitje cerkvene ure. Nato pozvoni z malim zvonom, zatem še ubrano z drugima dvema. Poslušam božje zvoke. Vem, da vabi k jutranjim zgodnjim mašam, vsaj doma je bilo zmeraj tako. Vem, da je nedelja dan za nekoga, ki je nad tem meglениm mestom, za nekoga, ki je večni, vse-mogočen. In vendar...

Bedim. Oči mi trudno plavajo prek samotnih sten. Sam sem v sobi. Obe drugi postelji sta nedotaknjeni: Miloš se je odpeljal domov že včeraj popoldne, jutri zjutraj se šele vrne. Doma imajo tovarno, lahko se vozi za nedelje domov. Ivana ni, bogvé, kam se je izgubil. Visokošolec je že, ni za naju gimnazijca, si misli; so ga že spet snoči kam zvabili, da ga sploh ni domov. Čisto sam sem. Saj mi je dolgčas. Ah, kaj še, dolgčas nikoli. Nekaj drugega — ne morem povedati...

Danes me spet v glavi boli, ker sem slabo spal. Leja mi je včeraj že v drugo vrgla v obraz: tercijalec! Videla me je, da sem se odkril in pokrižal, ko je zazvonilo avemarijo. Tudi Silva se je zasmejala, a rekla ni nič. Da bi vsaj nekaj rekla. Pa gospod zadnjič pri kosilu — kaj naj pač delam, če storim to bore malo — samo križ! Moj Bog — in doma! Tam ni tega. Zvečer dolgo molijo... Mati, kaj delate zdajle? Oče, kam pa tako zgodaj, saj še ni s tremi vabilo? »O, kaj boš tudi za smrt čakal, da te bo zvon poklical? Za molitev ni nikoli prezgodaj.« Mici, Francka, kaj sta že v delu? In Janez, vse tako pridno. Mati, kaj ste tudi že šli k maši, še videl vas nisem... Kako praznično mora biti doma. Tukaj v mestu pa še vstati ne smem, kadar bi hotel.

Zvon je utihnil. Globoko spodaj v ulici drči mimo tramvaj. Potem je spet vse mrtvo. Samo enakomerno tiktakanje Miloševe budilke na mizi trga mučno tišino.

Jutri bomo pisali grško. Ponavljati moram. Bom že popoldne, ko bodo šli vsi ven, tudi Leja — ta Leja... Kaj bom ponavljal? Saj ne morem, saj mi ne gre, ko me tako glava boli.

V sobi je tiho. Zunaj nekje po hodniku se zaslišijo rezki koraki. Že vem, kdo caplja: ženica je prinesla časopis in ga vtaknila v nabiralnik. Potem je spet vse kot prej.

Moj Bog, zakaj sem postal tako čuden zadnje čase? Učenje mi je začelo presedati, v meni ni več tiste volje in tiste žilavosti, ki bi me poganjala naprej. Vem, da obstati ne smem, vem, da se moram premakniti vsak dan za lučaj naprej, a kako? Zakaj smo si tako nedomači, tako tuji: Leja in Silva, Miloš in Ivan in gospodinja Marija, kdo stoji dan za dnem, minuto za minuto med nami in nas razdvaja? Saj si nismo tujei, samo jaz nisem tak, da bi stopil mednje, se prijazno nasmehnil in načel pogovor, potem pa pritrdil vsem, kar bi padlo med nas. Kako

bi tudi, če ne morem. Ne morem se nasmehnuti, če mi Ivan pravi: Kaj pa ti in tvoj Bog? Pa tvoja vera, tvoje prepričanje?...

Iz sivine dneva, ki sili skozi okno, v drugo zazvoni. Težke misli se mi raztepó, srce mi joka. Moliti sem pozabil. Zadnji čas na marsikaj pozabim, tako sem postal lahkomišljen. Vstanem in se zatopim v sveto misel. Duha povzdigujem v nebo:

Moj Bog, zahvalim se ti za vse, kar si mi kdaj dobrega izkazal, zlasti pa, da si me tudi to noč milostno varoval. Tebi v čast bodi vse, kar bom danes mislil, govoril, delal, študiral, trpel... Mati, še danes bi vam pisal, kaj in kako je z mano. Veste, zadnjič je bila Francka pri meni, pa sem rekel, da mi gre dobro, da sem z vsem zadovoljen, samo ob mesecu da skušajte čimprej plačati gospodinji, ker je hudo sitna za te stvari. Mati, nisem povedal prav, lagal sem. Oprostite, hudo mi je. Danes vam pišem... Moj Bog, molim te v največji ponižnosti. Verujem v tebe, ker si neskončno resničen, upam v tebe, ker si vsemogočen, neskončno dobrotljiv in zvest; ljubim te nad vse — — —

Misli se mi izbegavajo. Danes je nedelja, lepa bi morala biti, praznična. Pa so mi tako delavniške. Ne morem moliti z dušo, kot moli zdajle ona — mati v domači cerkvi. Morda se je prav zdajle pokrižala in se spomnila name.

Ne morem drugače, da res sedem za mizo, na kateri samevajo štiri šolske knjige, obrobljena preparacija in pisala, kakor sem jih včeraj odložil. Srce mi joka, roka seže po peresu:

»Draga mati!

Danes vam hočem malo povedati, kako živim. Tega ne strpim več! Pomislite, pri nas nismo vajeni moliti, meni se smejejo, kadar se pokrižam. Da bi bili vi v tej družini, ne vem, kaj bi storili. Tako ne more iti dalje. Odpovejte stanovanje, pa poiščite kje kaj drugega. Danes me glava boli — — —

Ura je pravkar udarila pol osme. Kaj sem toliko časa pisal? Pa tako kratko. Še enkrat preberem. Potem se hitro napravim in zdrknem po stopnicah navzdol. Deževna megla mi prhne v lica, ko stopim na pločnik.

Fr. K.

Nedelja na Koroškem

Stopili smo iz vlaka. Samo nekaj korakov smo naredili po cesti proti Borovljam, pa že naletim na prijatelja, s katerim sem bil že bogve kolikokrat gori na Koroškem.

»Bog te živi!« sem ga že od daleč pozdravil. Z dvignjeno roko in z znanim pozdravom mi je prišel naproti. Kup znakov je krasil njegove prsi, njegova usta niso več smela govoriti slovenskih besed. Prodati se je moral za denarje, za službo, in to fant, ki je še pred letom tako ljubil lepo Koroško, ki je gorel za naše Primorje in ki je iz duca v dan prebiral samo slovenske časopise. Teda j mi je z vso jasnostjo stopil pred oči strašni materializem, ki tare nas Slovence. Nič več se nisem čudil, da so gruntarji na naši severni meji prodali svoja lepa posestva Nemcem, sami pa ostali bajtarji in berači. Materija je nadvladala duha. Za umazane denarje so morali dati vse!

Nisem se dal motiti od tega neljubega spoznanja, to in ono sem ga vpraševal, čeprav sem vedel že naprej, kako bo odgovarjal. Govoril mi je o uspehih novega reda, pa je zamolčal, kako se kot kuga širita brezverstvo in nemoralna. Govoril mi je o otroških vrtcih, ki v naših otrocih zamorijo zadnjo sled slovenstva in še o mnogočem. Bogve odkod je prišla vanj ta tuja modrost?

»Boš šel jutri k maši?« sem ga vprašal.

»Ne utegnem, pa tudi potrebno ni. Sedaj ne potrebujemo več maše. Brez Boga in njegovih zapovedi lahko gradimo državo. Cerkev pa naj gradi kraljestvo na drugem svetu, če je kje.« Tako mi je dejal in ločila sva se...

*

Se se spominjam, kako smo pred leti kar v procesijah hodili ob nedeljah k sv. maši. Gori na Žihpolje k Mariji so romali ljudje, tam v Borovljah in Kaplji so se cerkve napolnile. Danes smo pa trije hiteli v Borovlje, da zadostimo nedeljski dolžnosti. V cerkvi so bile samo stare ženice, mladine, otrok ni, zašli so v tuje roke; nekdo jih rabi za svoje delo. Še preden se je sv. maša začela, so jih naložili na avtomobile in jih odpeljali na kmete, da pomagajo kmetom pri pospravljanju poljskih pridelkov. Tem ljudem bi nedeljska maša gotovo škodila, ogrozila bi obstoj države in rase...

Po sveti maši smo odšli na polje, da vidimo velik uspeh nedeljskega dela. Pobirajo krompir. Seveda vse v dvojce, kajti fant se mora zgodaj navaditi na dekle. Res pobereta kakšen krompir, drugega prezreta in pohodita, nato si izmenjata nekaj poljubov in tako gre do konca njive. Kmet jih nekaj časa opazuje, nato pa jih napodi domov.

Grem drugam. Mestni sodnik se je spravil kosit otavo. Vsaj ped nad zemljo mu je tekla kosa in prenekajkrat jo je zasadil v zemljo. Lastnik travnika ga nekaj časa opazuje, nato mu potegne koso iz rok in ga napodi, češ: če sem desetletja sam kosil svoj travnik, ga bom tudi letos. Uspeh nedeljskega dela je bil prejasen.

*

Popoldne se odpravim s fanti čez Čepo gori v Pliberk, kjer so imeli otroci iz Podljubela slovenske pete litanije. Še se spominjam, kako sem pred leti že večkrat hodil po divji soteski Čepe, čutil sem, kako blizu sem Bogu, ko sem gledal to veličastno delo njegovih rok. Danes so krasno narodo vso omadeževali. Po skalnih stezah se vlačijo nemoralna mladina in uganja tod daleč od sveta svoje nemoralne grdobije. Tukaj jih Bog seveda ne vidi. Kaj nedelja, kaj morala, kaj Bog, danes je to zastarelo, na to se samo še pljune; kult telesa je danes brez meja.

V Pliberk smo dospeli. Kako nam je zažarel obraz, ko zaslišimo s kora ubrano slovensko pesem o Mariji! Trda je bila govorica teh ljubih otrok, bogve, če so umeli, kaj so peli. Toda Marija jih je umela in varovala jih bo, da ne bodo zašli kot oni v Čepi...

*

Drugi dan in naslednji sem pa romal po tej zemlji in pil njene lepote. Čeprav sem jo že večkrat prehodil, je nisem še nikdar tako vzljubil, njeno trpljenje mi jo je še lepšo naredilo. Globoko v srce pa se mi je vsekala misel: Če bo šlo še pol stoletja tako, bomo z vso pravico zapeli: »Tam ni več moj ljubi, dragi dom...«

L.

Sveta Trojica nad Vrhniko

(Notranjska pripovedka.)

Tam, kjer stoji danes cerkev svete Trojice, je bilo nekoč veliko jezero, ravno in mirno.

Ob tem jezeru je pasla mlada pastirica vsak dan krave in ovce. Medtem, ko so krave pridno mulile travo in so ovce hitele vsaka na svojo stran, je deklica sedela na kamnu ob jezeru in zrla zamišljeno v modro globino. Vse je bilo tako skrivnostno, da je bila pastirica najbolj srečna takrat, ko je mogla sedeti ob tihi vodi.

Neko nedeljo je spet zrla tiho zamaknjena v jezerno modrino. Nenadoma jo prebudi šum. Ozre se in zagleda, kako krave bulijo v tla, zbrane vse na enem mestu. Hitro steče k njim in najde malo podobo, na kateri je bila naslikana cerkev svete Trojice.

Pastirici se je čudno zdelo, od kod naj bi slika prišla, zato jo je nesla vaškemu župniku. Ta jo je pogledal in mislil, da jo je kdo izmed otrok zanesel na holm. Spravil jo je in deklico odslovil.

Drugi dan je spet pasla na istem mestu in spet se je isto ponovilo. V drugič je nesla deklica podobo župniku, kateremu se je seveda čudno zdelo, zlasti ker

ni bilo slike, katero je prinesla deklica prejšnji dan, nikjer. Zaklenil je sliko v mizni predal, misleč, da mu to pot ne bo ušla. Nato pa se je posvetoval z županom in drugimi. Toda še v tretje se je isto ponovilo in zato so sklenili, da bodo na tistem mestu, kjer je ležala slika, sezidali cerkvico svete Trojice.

Jezero so začeli izsuševati in pričeli z gradnjo cerkvice.

Pripovedujejo, da je mlada deklica podajala svojemu očetu zidarju opeko in da je tako nesrečno padla z visokega odra, da se je ubila.

Pokopali so jo na vaškem pokopališču, toda njeno lobanjo so po nekaj letih prinesli v cerkev, kjer je še danes shranjena za velikim oltarjem.

Preko 500 let stoji cerkev svete Trojice na holmcu nad Vrhniko in daje lepoto vsemu trgu.

Če stopiš v tej cerkvi za glavni oltar in privzdigneš kamen, boš slišal pljuskanje vode in tiho šumenje pokopanega jezera...

Zapisal Pavel Oblak.

MOJA BODOČNOST

Inženir

Dandanes hoče vsaka država izdelovati vse sama. Avtarkija vlada zadnja leta po svetu. Močno industrializirane države streme za tem, da si doma pridelajo dovolj prehrane, a poljedelske države ustvarjajo v svojih deželah močno industrijo.

Tudi Jugoslavijo je zajel tok avtarkije. Država, Slovenija pa še posebno, se vedno bolj industrializira. Nove tovarne rabijo kvalificiranih delavcev in dobrih inženirjev. Za izobrazbo teh skrbe tehnične fakultete pri nas na univerzah v Ljubljani, Zagrebu in Beogradu.

Poklic inženirja zahteva v telesnem oziru trdno zdravje in močan telesni ustroj; v duševnem pa veselje in smisel za uporabno delo. Poleg tega še dar opazovanja, vztrajnost in potrpežljivost v studiju in delu.

Kogar mikajo stavbe, naj se odloči za gradbeno tehniko; komur vzbuja veselje in spoštovanje stroji, mu je na razpolago strojni oddelek tehnike; kdor ima smisel za kemično-tehnološke pojave, naj se loti tega studija; kogar vabijo rude in njihovo pridobivanje, naj se poda na montniški oddelek.

V srednji šoli naj se bodoči inženirski kandidat uri v »realijah«: obvladati mora dobro matematiko, fiziko in kemijo kot osnove vse tehnike, poleg tega mineralogijo in botaniko ter posebno risanje (opisna geometrija, le za kemike je ta podrejenega pomena).

Nravno mora že v gimnaziji dobiti dobre podlage, da ne postane v skrbi za napredek materije tudi sam materialist. Ostane naj visoko duhoven, da s stroji ne postane sam stroj. Odnos do tovarniškega delavca bodi pravilen: dober inženir bo gledal v navadnem delavcu svojega sodelavca in se bo skupno z njim veselil uspešno končanega dela.

Res je, vsi služimo ukazu: »V potu svojega obraza boš jedel svoj kruh!« — a inženirju velja še drugi klic: »Podvrzite si zemljo!« Vsa inženir, katerikoli stroki se posveti, z vestnim delom izpolnjuje voljo Stvarnika, da zavlada nad materijo in jo podvrže duhu v najlepšem pomenu besede.

Dr. ing. Ivo Ribarič.

Ali so bili naši kulturni delavci verni

3. Baron Zojs (1747—1819).

Ob dvestoletnici prve slovenske knjige, okrog 1750. leta, je slovenska knjiga nekako zastala. Množili so jo edinole slovenski katoliški duhovniki, ki so živeli v zvezi in stiku z našim preprostim človekom na deželi, medtem ko so slovenski izobraženci živeli zvečine v nemškem kulturnem krogu. Da je dobila slovenska knjiga nov pogon, so morale priti pobude iz tujine. Prinesel jih je iz Mariabrunna pri Dunaju oče Marko Pohlín (1735—1801), ki se je pri čeških sobratih seznanil z novimi idejami enciklopedistov, z racionalizmom, fiziokratizmom in v poeziji s klasicizmom. Ti nauki so ga nagnili, da je poleg

samih versko nabožnih knjig začel pisati tudi o metriki in poetiki, praktične knjige za kmeta in zabavne uganke, ter je duševni oče prvega slovenskega pesniškega almanaha *Pisanice* (1779—1781). Pod vplivom novih prosvetljskih idej se je končno vendarle začel gibati tudi slovenski meščanski laični izobraženec in se pridružil duhovniku za delo ob prepородu slovenskega naroda. To so bili racionalistični jožefinci, ki so se jim med duhovniki pridružili tudi slovenski janzenisti. Predstavnik te novih struj in njihovo razmerje do vere in Cerkve si bomo ogledali kasneje. Najprej se vsekakor moramo seznaniti z dušo, mentorjem in mecenom prvih generacij našega narodnega prepороda (1768—1819).

Baron Žiga Zojs je sicer v naši književnosti aktivno prav malo delal. Zato pa je na drugi strani vzgojil in vodil celo vrsto naših pesnikov in pisateljev v začetnih desetletjih slovenskega narodnega prepороda. Njegovo razmerje do verskih vprašanj je važno.

Zojs je bil v teh vprašanjih otrok svoje dobe. V srednjeitalijanskem mestu Reggio se je na viteški akademiji v svojih mladostnih letih izraževal povsem v duhu humanizma, ki mu je vodil pogled v staroklasično pogansko literaturo. Sicer je bil takratni humanizem že precej oddaljen od početnega humanizma, ki je ob začetku novega veka preobrnil vrednote človeškega duhovnega življenja in zamenjal srednjeveško miselnost z Bogom v središču zopet s svetovnim nazorom, ki je Boga nadomestil s človekom. Vendarle pa je humanizem tudi še v Zojsovi dobi ostal v bistvenih vprašanjih nespremenjen. Ob popótovanjih po srednji in zahodni Evropi pa je Zojs spoznal pomočnika tega humanizma — v verskem pogledu! — v novem racionalizmu in deizmu. Kant je še bolj kot humanizem povzdignil človeka, saj je naravnost oboževal njegov razum; enciklopedisti Voltaire, Montesquieu, Rousseau pa so osebnega Boga naravnost zavrgli, prav tako pa tudi nadnaravno vero v razodetje. Vsi pa so odklanjali katoliško Cerkev.

Zoisa sicer vsi ti nauki niso potegnili za seboj, oprijel pa se je povsem Voltairovega deizma, ki je pripuščal Boga. Ta Bog, kakor so si ga ti prosvetljenci zamišljali, se je človeku predvsem izpričeval po človekovem razumu. Razum je zanj najvišje in edino merilo za religiozna življenjska vprašanja. Nobenega posrednika niso potrebovali, tudi katoliške Cerkve ne! To prosvetljenstvo je Zoisa odvrčalo od tiste slovenske duhovščine, ki

so jo v njegovi dobi zastopali frančiškani in bosonogi avguštinci (Pohlin!) in ki je živela v najtesnejšem stiku z ljudstvom in predvsem gojila čustveno versko življenje. Čustveno dojemanje religioznosti pa je bilo Zoisu kot prosvetljencu tuje. Zato je pač nekoliko bolj zadovoljno gledal na tiste duhovnike, ki so bili nasprotniki menihov in so se družili v janzenistični krog. Vendar tudi njihovega dela ni podpiral. Sicer pa je treba ugotoviti, da se Zois s svetovno nazornimi in versko filozofskimi vprašanji kot prosvetljenec, ki mu je predvsem šlo za delo za slovenski narodni preporod, ni kaj prida bavil.

V kasnejših letih pa se je zgodila v tem pogledu pri Zoisu velika sprememba. V prvem desetletju 19. stoletja je čustvena romantika že premagala suhi, miselni racionalizem in je v Avstriji ter Nemčiji postala povsem katoliška. Ta nova miselnost je tudi Zoisa potegnila za seboj. Pa še nekaj drugega je vplivalo nanj. Pešati je začela Zoisova trgovina z železom, Francozi so mu nalažali velikanske davke in leta 1797. je ohrmel, da se potem 22 let ni več mogel ganiti iz svoje sobe v hiši na Bregu v Ljubljani. Ta težka bolezen, obubožanje in nove kulturne smeri so Zoisa zopet pripeljali v naročje katoliške Cerkve in znani duhovnik in poznejši škof Matevž Ravnikar je postal njegov osebni spovednik.

Franc Jesenovec.

SKRIVNOSTNE SMUČI

»Ni se še vrnil,« skomigne Anton z rameni.

»Se mu je morda kaj pripetilo?«

Don Luigi pa ga prekine: »To vprašanje pozneje. Zdaj nam rajši povej, zakaj se ti je tako hudo mudilo k nam, Ramiro moj?«

Fant se ogleda po obrazih in vpraša: »Ste že brali današnje časopise?«

»Kje naj bi jih bili? Saj nimajo peruti, da bi prileteli sem gor!«

»No, pa poslušajte!« In Ramiro jim pove o včerajšnjem vlomu. Nato prebledi in s težavo izjeclja: »Tat je vzel tudi tisto — tisto uro — ki ste mi jo dali spraviti.«

»Kaj, to je vzel?« se zadere Anton.

»Da,« prizna Ramiro, tresoč se po vsem telesu.

Najbrž je pričakoval, da bodo zdivjali in morda še planili po njem, kajti sključil se je in se jim umaknil. A možaki kot da so okameneli. Skoraj celo minuto se nihče še zganil ni, tedaj pa se Anton težko zruši na stol, sklence roke med kolena in upre pogled v Luigija. »Ali ti nisem pravil, da stvari ne dajaj Lopezu!« A Luigi se okrene k njemu kakor panter in kakor da se hoče po pantrovo zagristi vanj: »Giovanni in jaz sva bila oba teh misli, da je reč pri Ramiru najvarneje spravljena! Ali nas bodo očitki rešili?« Potem pa Ramira v skrbeh vpraša: »So ti sobo prebrskali?«

»Tat? Da, vse je prevrnil.«

»Tako torej!« Don Luigi stopa po sobi in se skuša zbrati. »In praviš, da si sum zvrigel na mladega Angleža? Povej mi, zakaj, puhloglavec?«

»Zato, ker sem mislil, da bi nam bilo v prid, če Miha Sever dane besede ne bi držal. Mislil sem tudi, da si potem ne bo upal nazaj v hotel. Le pomisli, stric, kaj bo, če pride nazaj in pove o vas vse, kar ve!«

»Torej si mislil, da bo hitro zvedel, da je osumljen?«

»Časopis je poslal v hotel poročevalca, jaz pa sem se pobrigal, da sem sum navrnil na Miho. Saj je vendar čudno, ne, da je Miha v hotelu čisto

sam in da nobeden njegovih tovarišev ne ve, kaj se tod obeša in zakaj svojih ljudi sploh nikoli ne omenja?«

Vsi trije pajdaši so se spogledali in namuznili.

»Da, da,« se zasmije Giovanni. »Saj tudi je čudno! Ali si se že kdaj vprašal, s kakšnimi razlogi smo angleškega fanta pritisnili in ga — no, pregovorili, da nas je ubogal?«

»Da, zelo sem se čudil.«

»Prav, pa se čudi še naprej!« se mu Giovanni posmehne čez ramo.

Ramiro se je pomiril, a ne še popolnoma. Rekel je: »Naj je že bilo prav ali ne, da sem sum vrgel na Severja, gotovo pa mi morate vsi priznati, da sem pošteno mislil samo na vašo korist.«

»In jaz tudi nikakor nočem trditi, da si ravnal napačno!« čemerno zagodrnja Anton, ne da bi ga pogledal.

»Res je. In sreča zanj, da je tako!« vikne Don Luigi. Spet je poblisknil iz njega volk.

»Nisi li, Ramiro, pravkar rekel, da je poleg Angleža še nekdo osumljen vloma?«

»Da.«

»Kdo pa?«

»Beni Hasan.«

»Beni Hasan, stari Maver, ki se klati okoli in prodaja preproge?«

»Da.«

Tedaj pa je odprl usta in obstal kot ukopan. Obrnjen je bil tako, da je lahko videl, česar ostali niso. In videl je, da je nekdo vrata, ki jih Anton v svoji malomarnosti ni zapahnil, od zunaj prav polagoma in neslišno odpiral.

»Ali vaše ekscelence kupijo lepo preprogo?«

Na pragu je stal Beni Hasan in se resno priklanjal.

Zadaj za njim pa si lahko videl Zamata, njegovega mutca, ki so mu oči bliskale izpod kapuce burnusa, pod njimi pa so temnela usta in brada v čokoladni barvi.

11. Beni Hasana zaslišujejo.

Giovanni se je kot vrtavka zasuknil od peči in zarjul. Širokolični Anton je planil pokonci in strme zijal v Mavra. Edini Don Luigi se je vsaj za silo znal obvladati.

»No, no,« je nalahno spregovoril. »Kaj pa ti iščeš tu?«

Beni Hasan stopi naprej. »Plezal sem proti Col de Vozi, ekscelenca, da bi kaj prodal. In glej, spotoma sem zapazil, kako se skozi ostanke dimnika v zapuščeni koči suklja stebriček dima. Nekdo bo v nji, rečem sam pri sebi, in si kuri pečico. Morda se prejšnji posestnik tu pa tam v njej naseli, pa mu bo topla preproga gotovo dobrodošla. Ali hoče vaša ekscelenca kupiti lepo preprogo?« In Beni Hasan stopi še bliže.

Za njim pa vstopi njegov mutec Zamat s pestrimi prtovi na rami.

Don Luigi namigne Antonu, ki skoči proti vratom ter za vsiljivcema zaloputne vrata in zatakne zapah.

Na nepremičnem Mavrovem licu pa se še mišica ni zganila.

»Teško krošnje vlačiš v strmine!« zapiha Luigi. »Na kakšne kupce pa si upal vrh Col de Voze, a?«

»Vaša ekscelenca morda ne ve, da tam stoji planinski hotel, kjer se zbira dosti bogatih Angležev,« odvrne Maver. »Seveda ni prijetno, težko krošnjo nositi vkreber, a Zamat in jaz sva tega pač vajena, ekscelenca.«

»Razbojnik je!« vrešče zavpije Ramiro.

Beni Hasan je razkazoval preproge in ga po vsem videzu šele zdaj opazil. Takoj je prenehal z brskanjem in se Ramiru poklonil. »Mladi senjor iz Meževe naj oprostí svojemu hlapcu!«

»Predsinočnjim si vohunil po našem hotelu!«

»Kdo neki vohuni, kjer ničesar izvohati ni, senjor!« ga zavrne Beni Hasan. »Mladi senjor in njegovi prijatelji si vendar niso šepetali skrivnosti! Glasno so se pričkali, kako se bodo vozili na svojih dolgih lesenih pripravah.«

»A kljub temu nisi imel pravice prisluškovati! Don Luigi, ali ga ne bi vprašal o tisti stvari v hotelu?«

»Lagal bol!« zavpije Giovanni. »Govori, Maver!« zakriči Beni Hasanu, »ali nisi res ti vlomil v hotel v Meževi?«

»Ali pustijo tatovom, da pri belem dnevu hodijo prosti okoli, ekscelenca?«

»Če ti nisi vlomil, Beni Hasan, kdo pa je?«

»Je li tvoj hlapec vedež?« odvrne Beni Hasan in se vsem globoko prikloni.

Tedaj spregovori Anton: »Prav, ga bomo pa rajši nekaj lahkega vprašali: Ali si videl tistega mladega Angleža?«

»O, ekscelenca, mladih Angležev je mnogo!«

»Dobro veš, katerega mislimo!« vzklikne Ramiro. »Ko si prisluškoval, je bil na hotelski ploščadi.«

»Mislite fanta z belo kožo, senjor?«

»Da. Se ga spominjaš?«

»Mislim, da bi ga spoznal.«

»Si ga v gozdu kaj videl?«

»Po gozdu nisem hodil.«

Don Luigi je pajdaše na kratko prekinil, naj zadevo prepustijo njemu. »No, preprogar,« je rekel sladko, »če preprogar sploh si, poslušaj najprej moje svarilo: z lažjo se ne boš izmazal! Ali tega mladega Angleža Severja poznaš ali ne?«

Maver se znova pokloni: »Ekscelenca, spominjam se ga.«

»No, glej, zdaj že več veš! Si ga kje videl?«

»Na hotelski ploščadi v Meževi z njegovimi tovariši.«

»Ga poslej nisi več videl?« Don Luigi je napravil odmor, vtaknil roko v žep in iz žepa je posvetilo jeklo. »Zdaj pa nam povej resnico in sicer takoj! Resnico, razumeš!«

»Ali se resnica kdaj obotavlja na dan, če jo njen glasnik ljubi?« odvrne Maver in hkrati zgiba svoje preproge. »Še včeraj je tvoj hlapec opazil mladega Angleža.«

»Včeraj, praviš?«

»Da, ko se je danilo.«

»Kje si ga videl?«

»Videl sem ga v Ženevi, ekscelenca.«

»Kaj si imel tam opraviti?«

»Prodajal sem preproge in prte.«

»Aha, preproge si prodajal,« ga zavrne Don Luigi. »Slišiš, Anton, mon ami? Preproge je prodajal!«

»Kakor gotovo mi je Alah priča.«

»No prav,« zategne Don Luigi. »Na katerem kraju Ženeve pa si videl Severja?«

»Stopal je po cesti z visokimi ozkimi hišami, ekscelenca.«

Kako sodi Amerika o dogodkih v Nemčiji. Institut za javno mnenje v Newyorku je razposlal ameriškim državljanom brez razlik narodnosti in vere vprašanje, kako sodijo o preganjanju Judov v Nemčiji. 94% vseh odgovorov je preganjanje obsodilo. Isti Institut je tudi vprašal za mnenje o preganjanjih katoličanov pod Hitlerjem. Obsodba je bila še hujša: 97% vseh, ki so na anketo odgovorili, je z ogorčenjem odklonilo preganjanje katoličanov.

Domači te vprašujejo, kaj bi rad za božič. Ne zanemari lepe prilike in poprosi jih za dijaški molitvenik »Kristus kraljuj«. Dobi se po knjigarnah in pri škofijskem ordinariatu. Ima 1088 strani, molitvenik, maše in pesmarico z notami. Dijaška cena je 30 din. Služil ti bo za vsa gimnazijska leta in še pozneje. Tudi zunanja oblika je odlična.

Pomenljiva slika. Na steni starodavne cerkve je naslikan papež v slavnostnem ornatu in pod njim stoji zapisano: »Jaz vse učim«. Malo niže je naslikan cesar s krono in vladarskim žezlom in pod njim napis: »Jaz vse vladam«. Še niže spodaj general z mečem: »Jaz vse branim«. Pod njim kmet s plugom: »Jaz vse hranim«. Prav spodaj pa se krohoče hudič: »Jaz vas bom pa vse skupaj pobral, če ne boste naredili vsak svoje dolžnosti«.

Kdor išče — najde. V nekaterih krajih na Holandskem se posebno posvečajo prašičereji. V enem takih krajev je bil tudi jezuitski samostan. Poleti je prišlo na izlet nekaj tujih gospodov. Ko so srečali jezuitskega patra, si ga je eden hotel privoščiti. Na glas reče svojemu sosedu: »V tem kraju vidimo samo jezuite in prašiče.« Pater mu odvrne: »Jaz sem jezuit. Torej spadate vi najbrž k onim drugim.«

Misli. Razložite mi zrnce peska in jaz vam razložim Boga. (Lamennais.)

Kemija je važna; Bog je še važnejši. (Napis na islamski univerzi v Kairu.)

Najslabše kolo pri vozu je tisto, ki dela največ hrupa. (Talleyrand.)

Proučaj stvari, toda glej nanje le z enim očesom; drugo imej vedno obrnjeno k večni luči! Poslušaj učenjake, ali le na eno uho; z drugim bodi vedno pripravljen sprejemati glas božjega prijatelja. Piši le z eno roko; z drugo se drži Boga, kakor se otrok drži očetove obleke! Brez take previdnosti se boš gotovo razbil ob kaki skali. (Ampère.)

Pravo življenje je neprestano spreganje glagola: delati. (Carlyle.)

Družinska skrivnost. Profesor razlaga v šoli postanek človeka, kakor treba. Mirko prosi za besedo in jo dobi.

»Papa nam je pa doma rekel, da izhajamo iz opice.«

»Mirko! Enkrat za vselej ti prepovem družinske skrivnosti prinašati v šolo.«

Rešitev naloge iz 1.—2. štev. »Naše zvezde«:

Slika predstavlja zgradbo novega Baragovega semenišča v Ljubljani. Uredništvo jo je objavilo zato, da vsak vidi, da se med množico palač in hiš, ki so namenjene predvsem dobičku in podpiranju materializma, gradi tudi ena, ki bo služila duhovnosti in boju proti materializmu, ker se bodo v njej vzgajali duhovniki.

Nalogo je rešil najboljše Vlado Tance, dijak III. realne gimnazije v Ljubljani. Za nagrado dobi knjigo: Bridges-Anžič: »Na pomoč«.

Nova naloga.

V Londonu so mohamedanci v sprevedu po mestu protestirali zoper pisatelja Wellsa, ker da je v svoji »Svetovni zgodovini« napisal nekaj neresničnega o Mohamedu. Knjiga tega pisatelja pa je za kristjane še neprimerno bolj žaljiva, ker je prava zbirka netočnosti in krivic proti Kristusu in njegovemu delu. Izšla je tudi v slovenskem prevodu. Vendar pa se slovenski katoličani nismo nič razburili, ampak mirno pustimo, da ruši vero. To je eden izmed dokazov naše verske nezavednosti. — Napišite druge dokaze verske nezavednosti med Slovenci. Boljše odgovore bomo objavili, najboljšega tudi nagradili. Rok: 20. januar 1959.

»Naša Zvezda« za dijake izhaja dvakrat v mesecu. Cena za dijake 8 din, za druge 15 din letno. Izdajatelj in odgovorni urednik dr. Tomaž Klinar. Uprava: Streliška ulica 12/II, Ljubljana. Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani (Karel Čeč).